

La terra i l'aigua en els noms de lloc del Vallespir (i de més enllà)

Cada terra és un país i una cruïlla alhora. Entre les Salines i la muntanya de Canigó, com una vall tancada i verda, apareix el Vallespir, feréstec, noble i soliu; i, tanmateix, cap serralada no li fa de frontera real. Mirant al nord, per damunt dels 2.784 m de la muntanya emblemàtica de Catalunya, la continuïtat lingüística amb el Conflent sorprèn. Cap al sud, es pot afirmar que el parlar de Maçanet de Cabrenys, a l'Alt Empordà, a penes variava del parlar de Reiners, a tocar de Ceret, fa cent anys. D'altra banda, des de la plana del Rosselló i el mar, el Tec ha estat sempre una via oberta per la qual han anat pujant influències decisives per a la comarca, camins, carreteres, vies fèrries, gent, paraules i lleis.

La llengua del Vallespir no és gaire diferent de la llengua de les comarques veïnes. A les terres més baixes, el vocalisme és clarament rossellonès: els *ponts* són [puns], les *fonts* són [funs] i el Voló és el [βu'lu]. El tancament de les *o* tòniques en [u] és anterior a l'annexió francesa del 1659 i segueix la norma de l'occità. Al sud-oest, des de Sant Llorenç de Cerdans, la Menera i Prats de Molló, aquest vocalisme ja coincideix amb el català septentrional de transició. Si no fos per la frontera administrativa que separa el país des de fa segles i que ha acabat donant una fesomia molt especial al dialecte rossellonès, tindríem una àrea de transició immensa i suau entre Perpinyà i Olot. Però Perpinyà i la plana del Rosselló són frontera i també vincle amb tot el Llenguadoc. El topònim *Puignau* o *Puignaut* a Reiners, a Sant Marçal i al Port de la Selva no es pot explicar sense l'adjectiu occità *naut* 'alt'. D'altra banda, és innegable la funció de recer de la llengua viva que representa el Vallespir al segle XXI. A tall d'exemple només esmentarem l'infinitiu *ésser* i l'adverbi *ontocom* (que significa 'en algun lloc') conservats a les terres més altes. Les diferències internes en el lèxic de la comarca en general solen ser escas-

ses¹ i fa de mal determinar un lèxic general propi, tot i que es puguin trobar algunes formes locals com ara *hedra* ‘heura’ (ALPO, mapa 321).² Entre noms propis i noms comuns, al Vallespir abunden les feixes, els clots, les comes, les penyes, els rocs, les riberes (rius), els gorgs, els botassos (dipòsits d’aigua) i les palanques (passarel·les); antigament, també degueren ser comuns els quers (rocs) i les peres (pedres), avui conservats en els noms propis. Aquests exemples no varien gaire del que trobem a l’Alt Empordà.³

El relleu, les costes i els rius són elements fonamentals del paisatge. Per a designar-los, els noms de lloc conserven trets de la nostra història antiga independentment de qualsevol barrera física o intel·lectual. Per sobre del lèxic efímer, són el refugi més segur d’aquest passat fosc. Des d’aquesta perspectiva, el Pirineu s’ha de considerar com una mena de bressol de la llengua...

A l’angle nord-est de Catalunya es poden distingir dos eixos territorials antics: un eix pirinenc horitzontal (menys poblat, més estable i més conservador) obert cap a l’occident i un eix català mediterrani vertical (més poblat i més innovador) obert al Llenguadoc. Parlar de topònims del Vallespir suposa haver-ne fet una tria, i ja se sap que les tries són arbitràries. Entre els orònims i els hidrònims, molt nombrosos, hem mirat de descartar formes que presentaven poca variació dialectal per a fer conèixer noms més originals, tot i que aquest criteri sempre sigui discutible. En definitiva, hem conservat cinc elements toponímics⁴ locals (encara que no siguin exclusius del Vallespir) amb els derivats respectius, presents en la llengua viva, o fossilitzats en el nom propi: *arena* (sorra) > *arenal*, *areny*; *bauç* (balç, timba, daltabaix) > *baucell*, *embauçada*; *còrrec* (torrent) > *corregada*; *toron* (font) > *toronell*; *voló* (vora d’un riu, desnivell?) > *volona*, *volonar*. La mostra, no cal dir-ho, no és exhaustiva. *Bauç*, *còrrec* i *corregada* encara són substantius vius en aquesta comarca.⁵

1. Cap a l’est, coincidint amb el rossellonès estricte, apareixen formes com *flagell* (‘eina de batre formada per dos bastons lligats’), *terrat* i *ventalles*, que tenen com a equivalents *batolla*, *teulat* i *batents* (‘porticons’) en zones més occidentals i meridionals de la vall. En morfologia verbal, el participi de *ser set* (estat), s’usa en els punts més propers a la Garrotxa i al Ripollès com ara la Menera i Prats de Molló.

2. Fora del Vallespir aquesta forma no existeix en català oriental i coincideix amb el català occidental (Veny i Pons, ALDC, mapa 1071).

3. No tenim dades sobre *botàs* a l’Empordà oriental; sabem, en canvi, que és una forma ben arrelada a Maçanet de Cabrenys.

4. Com a elements principals del nom propi (ex.: *l’era del Bauç*) o acompanyadors (ex.: *el bauç d’en Solatges*).

5. Les fonts utilitzades en els exemples de topònims extravallespirencs corresponen als autors especialitzats de cada lloc (Corredor, Egea i Selfa, per a l’Empordà; Payré, Portet i Vidal-Krutt, per al Conflent i el Rosselló) citats a la bibliografia. També s’ha tingut en compte la important informació recollida per Joan Coromines a qualsevol regió de Catalunya. Els noms de lloc del Vallespir i el lèxic en general procedeixen de Cailà, Escudero, Dalmau i Saguer, obres citades i de fonts pròpies.

— *Arena*. Entre la terra i l'aigua trobem l'arena i els seus derivats: *l'Arenal* a Tellet, *el pas de l'Arenal* a Montalbà i *el gorg de l'Areny* a Reiners. Més enllà del Vallespir, al Conflent, *les Arenes* a Jóc, Escaró i Vinça, i *l'Arenal* a Saorra (Vidal-Krutt, s. a., p. 31). En terres orientals de Catalunya encara, a l'Empordà, *les Arenes* a Vila-juïga, *el pla de les Arenes* a Roses, *el camp de les Arenes* a Pals, *la punta de s'Arenella* al Port de la Selva (Corredor, 2014, p. 182), *l'areny d'en Geli* a Pals i *l'Arenal* a Pals i a la Bisbal. Cap al sud encara esmentarem els municipis de *Riudarenes* i *Arenys*. No tenim constància de la supervivència del substantiu *arena* al Vallespir; tanmateix, podem afirmar que era viu fa tres-cents anys. Així, es va fer servir «cals y arena per emblanquir la sacristia» de la capella del Roser a Palaldà el 1699. El mateix any 1699, utilitzaven *cals* i el mot occità *sable* a Banyuls dels Aspres.⁶ D'altra banda, l'única forma actual, *sorra*, no ha deixat rastre, sembla, en la toponímia local.

— *Bauç* (< *balç*): «en lo Vallespir i Cerdanya, de una timba, de una esllavissada o un ribast espatat ne diuen un *baus*: *embaussar* vol dir estimbar, i de molts *baus*, *embaussades*».⁷ Ben mirat, *bauç* té un altre sinònim al Vallespir mateix: *timbauç/timbau*, que sembla una combinació de *timba* i *bauç*. A hores d'ara, però, no en coneixem exemples toponímics. *Bauç* i els seus derivats —potser més antics— han tingut més rellevància i representen avui llocs emblemàtics de la comarca. *El baus d'en Solatges* a Palaldà (a la partió amb el terme de Reiners), *l'Orta del baus del Poll* a Reiners (Saguer, 2010), *els Bauços* a Ceret, *el coll de Baucells* entre Ceret i Reiners, *les Embauçades* a la carretera gran de Reiners, *loco vocato als Baucells* a Montferrer (Dalmau, 2007) o *l'era del Bauç* a Sant Joan de Pladecorts (DECat, s. v. *balç*, nota 6). Més enllà, sorgeix un *baucell* a Llança i un altre *coll de Baucells* a Maçanet de Cabrenys.⁸ L'àrea de *bauç* amb *-l* vocalitzada no penetra gaire Catalunya endins, on trobem formes amb *-l* conservada (*Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya*). Cap al nord, en canvi, amb la muntanya del Canigó fent de llaç (DECat, s. v. *balç*), des del Conflent, salta a la vista la continuïtat amb Occitània. *Bauç* és present a bona part del Llenguadoc com a equivalent del francès *précipice* (ALLOc, mapa 64). Però l'analogia més singular potser ve de Provença. La roca industrial anomenada *bauxita* (francès *bauxite*) prové de la grafia afrancesada del nom de lloc *li Bauç* 'les Baux'. Creiem que hauria de ser, per tant, com en occità, *baucita*. *Bauç* i *embauçar-se* (amb proclisi d'influència occitana *s'embauçar*) són mots encara vius avui al Vallespir.

6. Arxius particulars de la família Forga, de Palaldà i de la família Ey de Banyuls dels Aspres. Hi havia probablement un matis entre *sorra* i *arena* en èpoques anteriors. El document procedent de Palaldà (1699) també fa referència a *sorra*: «per lo port de la sorra ques entrada per la fabrica». Segons Joan Coromines, *sorra* és (o era) «arena gruixuda» (DECat).

7. Carles Bosch de la Trinxeria, *Butlletí Mensual de l'Associació Catalana d'Excursions Científiques*, núm. 12, p. 227, citat per Coromines (DECat, s. v. *balç*).

8. Segons Pere Roura citat per Cailà (2010), p. 125.

— *Còrrec*. A Reiners, *el còrrec de la Vinya Rodona i el còrrec de l'Aguda* entre Palaldà i Reiners. *El còrrec de les Coves, el còrrec [du'ke], el còrrec de l'Hospital i el còrrec dels Trencs* a Sant Joan de Pladecorts. El «*ravin*» (= *còrrec*) de la *Corregada* a Riunoguers (terme de Maurellàs). Més enllà del Vallespir abunden els còrrecs en la formació de topònims al Rosselló (Portet, 1983, p. 128-129) i al Conflent (Vidal-Krutt, s. a., p. 30). Com a simple substantiu també consta a totes tres comarques (ALPO, mapa 476, en la traducció del francès *ruisseau*),⁹ amb atestacions locals de qualsevol època (DECat, s. v. *còrrec*).

A la banda meridional de l'Albera, no hi falta a l'Alt Empordà, encara que no consti a l'atles esmentat: «tirant correch amunt de dit lloch de Garriguella» (any 1725);¹⁰ en autors del segle xx, «com cercava per cims i còrrecs»,¹¹ i també actualment a Maçanet de Cabrenys, la Jonquera, Llança... Cap al sud-est encara, descobrim una *punta del Còrrec Llarg* a Torroella de Montgrí (*Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya*).

— *Toron*. Es tracta d'un sinònim oblidat de *deu* o *font*. Com altres formes en desús, a vegades acompanya i repeteix el concepte principal amb la insistència misteriosa del nom esdevingut propi.¹² *La font del Toron* a Tellet, *lo Turo* i *lo Turuneil* (segons el mapa cadastral) a Maurellàs, *el Toron den Fina* a Montferrer (Dalmau, 2007) o el *Toron den Steve* i la *ruyra del Toronell* a Reiners (Saguer, 2010). A l'Empordà, *la font del Toró* a Darnius o *orta de Figueriis vocata del Toron* a Figueres (Egea, 2015). La inestabilitat de la *-n* final, present en altres mots pirinencs (*escon/escó, rodon/rodó, segon* (= *segonet*) / *segó*...), ens apropa al mot *turó*. Tot i la semblança fonètica, la diferència semàntica entre els dos mots és gran. Parlariem, doncs, de *toro(n)* = *font*, al nord-est de Catalunya, i *turó* = *puig*, a les terres centrals.¹³ La clau geogràfica del nostre *toron* es troba encara a Occitània. Alibert esmenta *toron* com a variant de *teron* (s. v. *teron*), amb el significat inequívoc de 'fontaine, source'. Si el record d'aquesta forma s'ha esvaït de la llengua viva a casa nostra, es pot afirmar que s'ha mantingut a diverses zones d'Occitània com ara l'Aude, el Tarn o l'Arieja (ALLOc, p. 952).

9. S'ha de dir que l'atles d'Enric Guiter (ALPO, mapa 476) exclou *còrrec* del Rosselló oriental, on registra *rec* i *agulla*. Aquestes formes no són incompatibles amb la presència de *còrrec*: «no pogué passar per tapar-se lo còrrac» (diari del cirurgià rossellonès Jeroni Cros, primer terç del segle xvii i Simon i Tarrés i Vila, 1998, p. 178).

10. Arxiu Comarcal de l'Alt Empordà, fons Hospital de Figueres, 371.

11. Del figuerenc Pous i Pagès (1995), p. 118.

12. En un cas paral·lel amb *quer* ('roc'), trobem *el roc del Quer* a Tellet i *el roc de Queret* a Sant Marçal.

13. S'ha de tenir en compte l'existència de *turon* 'monticule, butte' també en occità (Alibert, 1966). És indispensable la lectura de l'entrada *turó* del diccionari etimològic de Joan Coromines. La documentació molt important del mestre, però, és una mica ambigua quan fa referència al nord de Catalunya: «Fora del català central, en els altres àmbits dialectals del nord de la nostra llengua, *turó* no desapareix, però és molt menys freqüent, gairebé es torna escadusser.» (DECat, vol. viii, p. 937). Per a poder dibuixar àrees concretes, s'hauria d'assegurar el significat de tots els exemples septentrionals.

— *Voló*. Encara que aquest topònim s'identifiqui sempre amb la coneguda cruïlla del Rosselló,¹⁴ *el Voló* no és un cas aïllat. Seguint la vall del Tec muntanya amunt, anotem *còrrec dit de la borde Bolona* a Palaldà, un nom de mal interpretar, que es podria entendre com un antropònim femení lligat amb *voló*.¹⁵ Fora del Vallespir, es pot dir que *voló* i els seus derivats prosperen sobretot al Rosselló i al Conflent. Recollim el comentari de l'historiador i lexicògraf Alart (1859, p. 99): «Les chartes nous indiquent des *Volos* en plusieurs endroits: entre Castell-Rossello et Canet, à Saint-Féliu-d'Amont, à Néfiach, à Ille, à Vinça, à Finestret, à En, dans l'ancienne Viguerie de Camprodon, et, pour ainsi dire, dans le territoire de presque toutes nos communes. M. Puiggari croyait que ce mot générique signifie bornes (= fites). C'est une opinion que nous ne saurions partager, et il existe des preuves certaines qu'au moyen-âge, ce mot, dont la racine nous est d'ailleurs inconnue, était toujours employé en Roussillon pour désigner une *côte rapide*, ou la pente qui sépare brusquement deux étages de plaine. C'est ce que nous appelons vulgairement une *riba*». Encara que *voló* es trobi sovint relacionat amb rius, no hi ha en aquest sentit una regla sistemàtica: *l'era del Voló* a Terrats, per exemple (Portet, 1983, p. 96), se situa lluny de qualsevol curs d'aigua. Entre els derivats probables de *voló* anotem *el Bolonar* a Illa i a Sant Feliu d'Avall (Portet, 1983, p. 53).¹⁶ Finalment, per damunt de l'Albera apareix un *voló* empordanès, *el Voló del Manol*,¹⁷ a tocar de Figueres (Egea, 2015). En el lèxic comú, el català septentrional ha conservat els mots *volona* 'munt de terra al voltant del peu d'un arbre, d'un cep de vinya, etc.' i el verb *volonar*, també escrit *bolonar*, 'arrambar terra a certes plantes com ara la vinya' (Camps i Botet, 2013).

Si tenim en compte els treballs anteriors, especialment els de Joan Coromines, es pot considerar que aquesta mostra aporta poques novetats lingüístiques. Tanmateix, una mirada específica des del Vallespir no s'havia fet mai. Finalment, també s'ha de recordar la coincidència entre toponímia i antroponímia. Baus i Toron són cognoms molt arrelats a la comarca (Cailà, 2005; Costa, 1994; Peytaví, 2010).

Més enllà del Vallespir, la comparació amb les comarques circumdants revela la singularitat i la continuïtat onomàstica de l'angle nord-est de Catalunya, una peça clau en la història d'un país trencat.

JEAN-PAUL ESCUDERO
Doctor en estudis catalans i dialectòleg

14. La situació original del Voló, entre el Vallespir i el Rosselló, fa que els seus habitants es considerin sovint vallespirencs.

15. Joan Coromines (*Onomasticon*, vol. VIII, p. 89) dona exemples de femenins d'aquesta mena al Rosselló. Molt a prop, en un document anterior del terme dels Banys, trobem un *Joan de Voló fuster*, amb el qual, de moment, no hem establert relació.

16. «A Sant-Feliu, es tracta d'una delimitació parcel·laria situada en acabar les terres del municipi, i que cau a plom per damunt la Tet» (Portet, 1983, p. 53).

17. El Manol és un riu de la plana de l'Alt Empordà.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- ALART, Bernard (1859). *Géographie historique des Pyrénées-Orientales*. Perpinyà: Impr. de J. B. Alzine.
- ALDC = VENY, Joan; PONS, Lúdia (2001-2016). *Atlas lingüístic del domini català*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- ALIBERT, Loís (1966). *Dictionnaire occitan-français*. Tolosa: Institut d'Études Occitanes.
- ALLOc = RAVIER, Xavier (1978-1993). *Atlas linguistique et ethnographique du Languedoc occidental*. París: Centre National de la Recherche Scientifique, 4 v.
- ALPO = GUI TER, Henri (1966). *Atlas linguistique des Pyrénées Orientales*. París: Centre National de la Recherche Scientifique.
- BASSEDA, Lluís (1990). *Toponymie historique de Catalunya Nord*. Prada: Terra Nostra.
- BASTARDAS RUFAT, Maria Reina (1994). *La formació dels col·lectius botànics en la toponímia catalana*. Barcelona: Reial Acadèmia de Bones Lletres.
- BATLLE, Mar; MORAN, Josep; RABELLA, Joan Anton (2002). *Topònims catalans*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- CAILÀ, Montserrat (2010). «Paral·lelismes en l'onomàstica de l'Alt Empordà i del Vallespir». A: *Miscel·lània en homenatge a Albert Manent i Segimon*. Barcelona: Societat d'Onomàstica: Diputació de Tarragona.
- CAILÀ, Montserrat; ESCUDERO, Jean-Paul (2005). *Història dels noms de Reiners: Les arrels d'un poble del Vallespir*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- (2014). *Els noms de Tellet*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- CAMPS, Christian; BOTET, Renat (2013). *Diccionari nord català = Dictionnaire nord catalan*. Canet de Rosselló: Trabucaire.
- CAZES, Abbé (1982). «Illa à travers ses monuments et son histoire». *Amis du Vieil Ille*, núm. 78.
- COROMINES, Joan (1989-1997). *Onomasticon Cataloniae*. Barcelona: Curial: Caixa de Pensions La Caixa.
- CORREDOR PLAJA, Anna-Maria (2008). *Pals. Recull onomàstic*. Barcelona: Societat d'Onomàstica: Institut Cartogràfic de Catalunya.
- (2014). *Recull de noms de Portbou (i un repertori d'altres de la rodalia)*. Figueres: Brau.
- COSTA, Georges J. (1986). *Atlas linguistique «Sacaze» des confins catalano-languedociens*. Vol. 1. Sant Esteve: Société des Professeurs de Catalan.
- (1994). *Répertoire-Atlas Patronymique des Pyrénées-Orientales au XIXe siècle*. Perpinyà: Presses Universitaires de Perpignan.
- DALMAU, Guillaume (2007). «Le capbreu de Montferrer». *Domitia* [Perpinyà], núm. 8/9 (març 2007).
- DAUZAT, A.; ROSTAING, Ch. (1989). *Dictionnaire étymologique des noms de lieux en France*. 2a ed. París: Guénégaud.
- DECat = COROMINES, Joan (1980-1991). *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*. Barcelona: Curial: Caixa de Pensions La Caixa, 9 v.
- EGEA, Antoni (2015). *Toponímia històrica de Figueres: Els noms de lloc, símbols d'identitat de la ciutat*. [Inèdit]
- ESCUDERO, Jean-Paul (1999). «El canvi de o tònica en u en alguns topònims vallespirencs». A: *Actes del XXII Col·loqui de la Societat d'Onomàstica*. Barcelona: Societat d'Onomàstica.

- ESCUADERO, Jean-Paul (2006). «Ribera (riu o riuet): un mot septentrional oblidat en la toponímia empordanesa». A: *XXVII Col·loqui de la Societat d'Onomàstica*. Manresa: Societat d'Onomàstica: Institut Cartogràfic de Catalunya: Centre d'Estudis del Bages.
- (2007). «Sobre la continuïtat o la ruptura de l'àrea d'alguns mots septentrionals a l'Empordà». A: *Actes del Tretze Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes: Universitat de Girona. 8-13 de setembre de 2003*. Vol. II. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- GILLIÉRON, Jules; EDMONT, Edmond (1902-1910). *Atlas linguistique de la France*. París: Libr. Champion, 9 v.
- HAMLIN, Frank (2000). *Toponymie de l'Hérault*. Millau: Éditions du Beffroi; Montpellier: Études Héraultaises.
- IBERGAY, Guy; DELTIL, Gérard; ZEZIOLA, Marc [2008]. *Saint Marsal*.
- MORAN, Josep (2006). *L'etimologia i l'onomàstica*. Barcelona: Santillana.
- MOREU-REY, Enric (1982). *Els nostres noms de lloc*. Palma de Mallorca: Moll.
- Nomenclàtor toponímic de la Catalunya del Nord* (2007). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans: Universitat de Perpinyà.
- Nomenclàtor oficial de toponímia major de Catalunya* [en línia]. <territori.gencat.cat/ca/01_departament/documentacio/territori-i-urbanisme/cartografia/nomenclator_oficial_de_toponimia_de_catalunya> [Índex del nomenclàtor de 2009].
- PAYRÉ, Didier (1992). *Toponymie de Nohedes*. Nohedes: Association Gestionnaire de la Réserve Naturelle de Nohedes.
- (1997). *Toponymie de Jújols*. Jújols: Réserve Naturelle de Jújols.
- PEYTAVÍ, Joan (2010). *Antroponímia, poblament i immigració a la Catalunya moderna*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. [Amb 1 CD amb una base de dades dels matri-monis a la Catalunya del Nord]
- PONSICH, Pere (1980). *Límits històrics i repertori toponímic dels llocs habitats dels antics «països» de Rosselló, Vallespir, Conflent, Capcir, Cerdanya, Fenolledès*. Prada: Terra Nostra.
- PORTET, Renada-Laura (1983). *Els noms de llocs del Rosselló*. Perpinyà: CDACC.
- POUS I PAGÈS, Josep (1995). *Tota la saviesa d'aquest món*. Barcelona: Parsifal.
- SAGUER, Romain (2010). «La communauté villageoise de Reynès à la fin du Moyen Âge au travers d'un capbreu de 1407». Memòria de màster 2 d'història. Perpinyà: Universitat de Perpinyà, 2 v.
- SELFÀ, Moisès (2010). *Onomàstica de la Bisbal d'Empordà*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- SIMON I TARRÉS, Antoni; VILA, Pep (1998). *Cròniques del Rosselló: Segles XVI-XVII*. Barcelona: Curial.
- VENY, Joan (1980). «Sobre els occitanismes del rossellonès». A: *Actes del V Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (Andorra, 1-6 d'octubre de 1979)*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- (1987). *Els parlars catalans*. 7a ed. Palma: Moll.
- (2005). «Afinitats ultrapirinenques del català septentrional de transició». *Actes del Col·loqui L'Albera i el Patrimoni en l'Espai Transfronterer*. Figueres: Consell Comarcal de l'Alt Empordà.
- VIDAL-KRUTT, Marie-Rose (s. a.). *Microtoponymie du Conflent*. Tesina dirigida per Henri Guiter. Universitat de Montpellier.